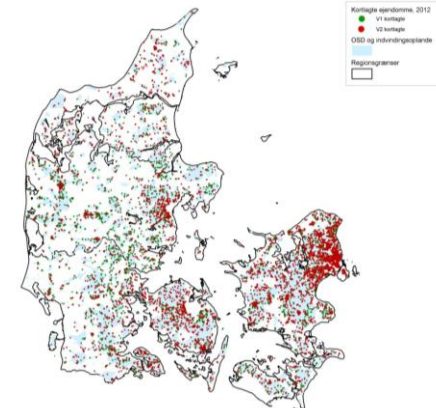

Undersøgelse og risikovurdering af jordforureningers påvirkning af overfladevand – hvad skal der ske i 2021-2027?

Regionerne v. John Flyvbjerg,
ATV's vintermøde om jord- og grundvandsforurening 9. marts 2021

Vandrammedirektivet og vandområdeplanerne

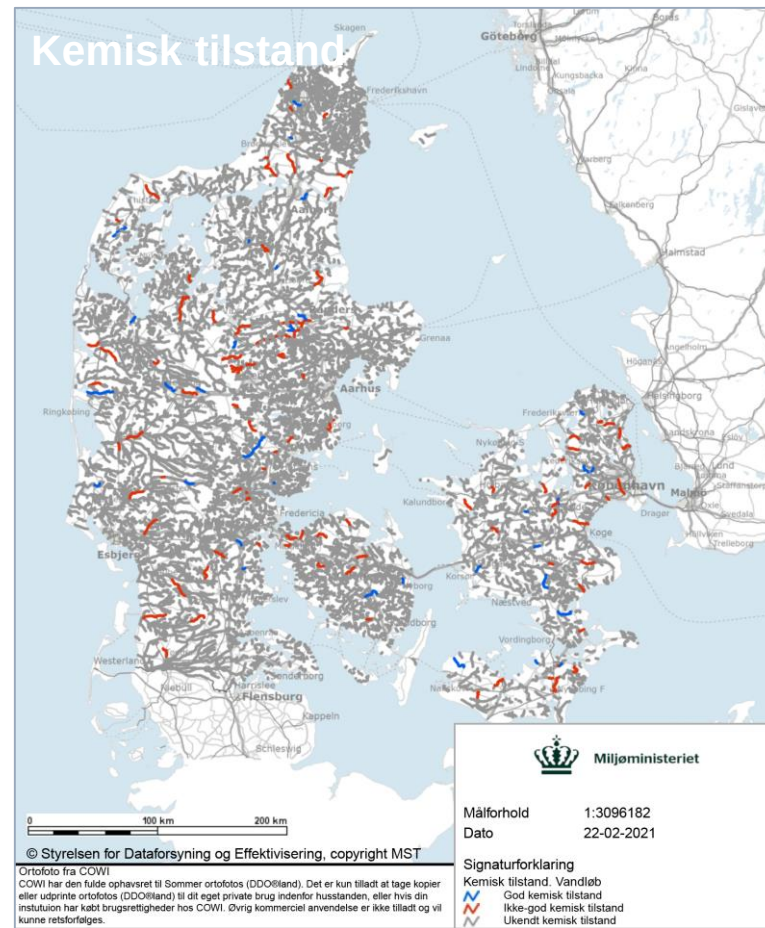
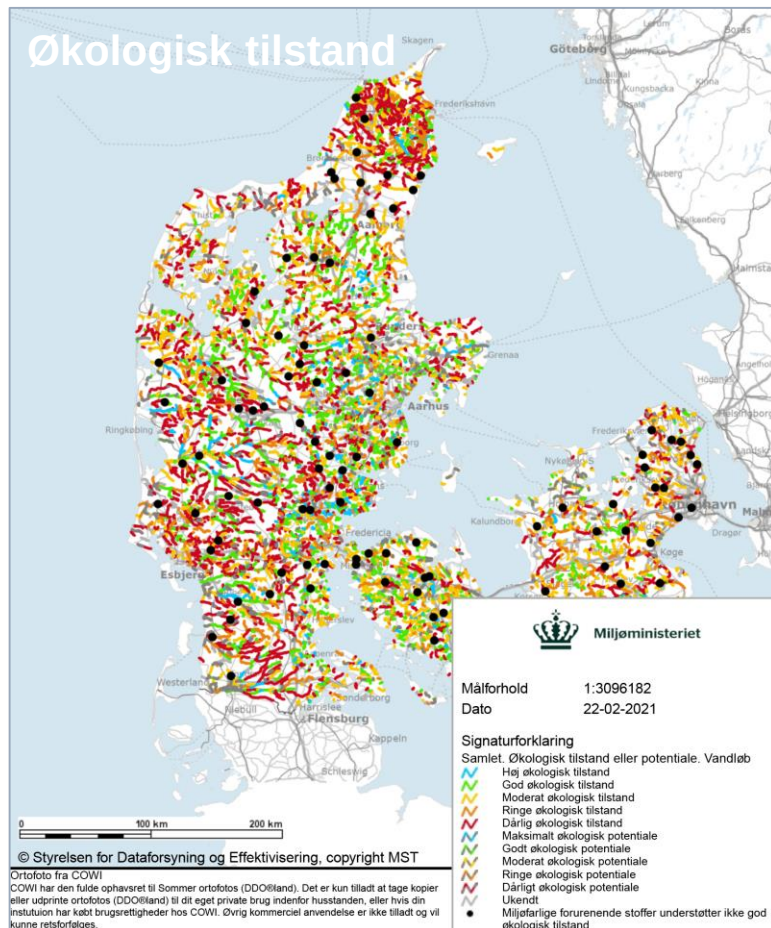

Tredje vandplanperiode - 2021-2027:

- Vandområdeplanerne er samlet en plan for at forbedre det danske vandmiljø. De skal sikre renere vand i søer, vandløb, kystvande og grundvand i overensstemmelse med EU's vandrammedirektiv
- *Målsætning:*
God økologisk og god kemisk tilstand i 2027
- Fokus på miljøfremmede stoffer i vandmiljøet (MFS) - herunder jordforureningers bidrag – bl.a. på baggrund af kritik fra EU.
- Vandområdeplanerne skal være offentliggjort senest 22. dec. 2021

Basisanalyse for vandområdeplanerne 2021-2027 – økologisk og kemisk tilstand i vandløb

Regionernes arbejde med jordforurening og overfladevand

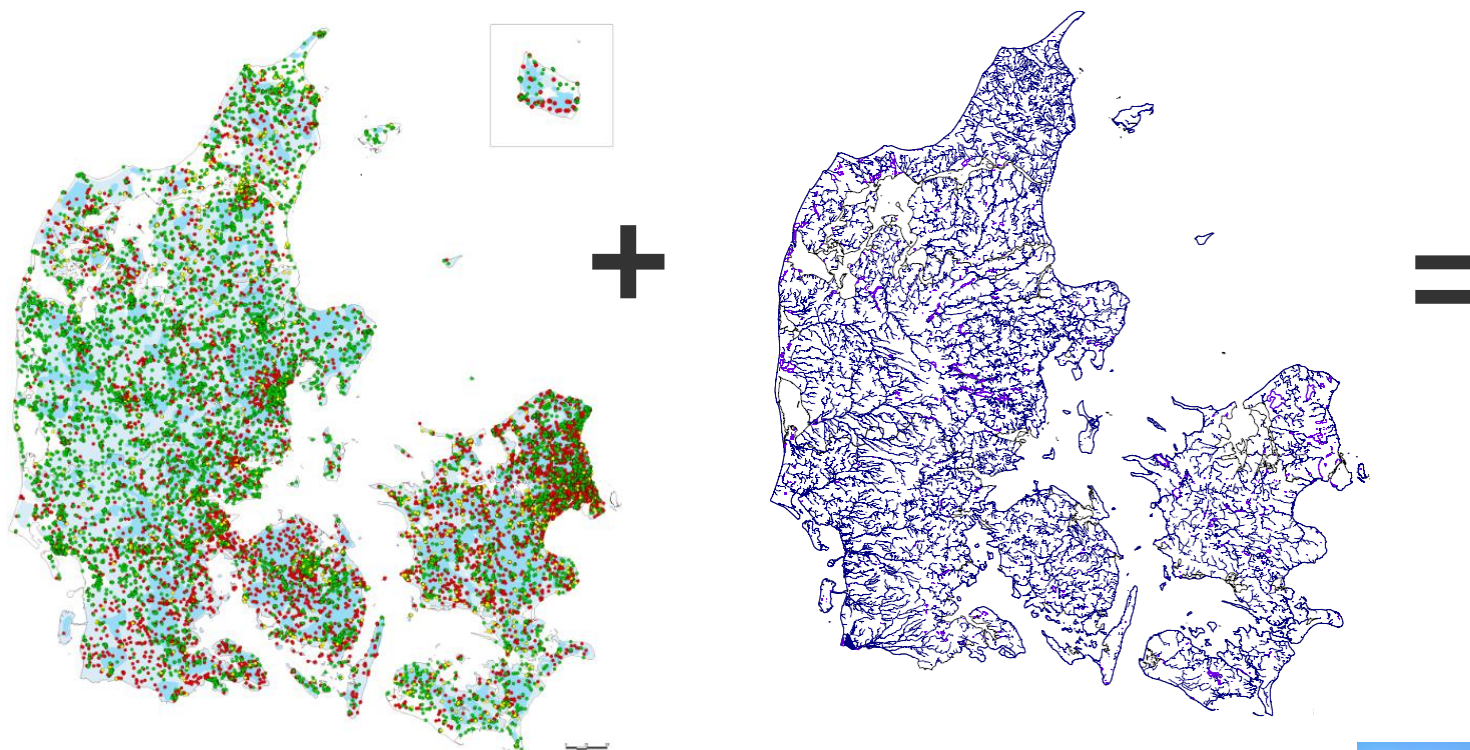

- 2014:** **Jordforureningsloven ændret**
Regionerne skal også beskytte overfladevand og natur mod skadelige påvirkninger fra jordforureninger
- 2014 - 2018:** **Kildeopsporing og overblik**
- Risiko-screening af ca. 36.000 kortlagte jordforureninger.
 - Løbende screening ifbm. nye kortlægninger.
 - Flere forskellige udviklingsprojekter gennemført
- 2019 - 2020** **Forhandling om finansiering og prioritering**
- 2021 - 2027:** **Indsats**
Regionerne skal gennemføre den videre indsats på risikolokaliteterne ifbm. vandområdeplanerne 2021-2027.

Screening af alle jordforureninger 2014-2018

Ca. 36.000 kortlagte lokaliteter

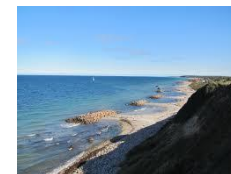
Målsat overfladevand

940 søer

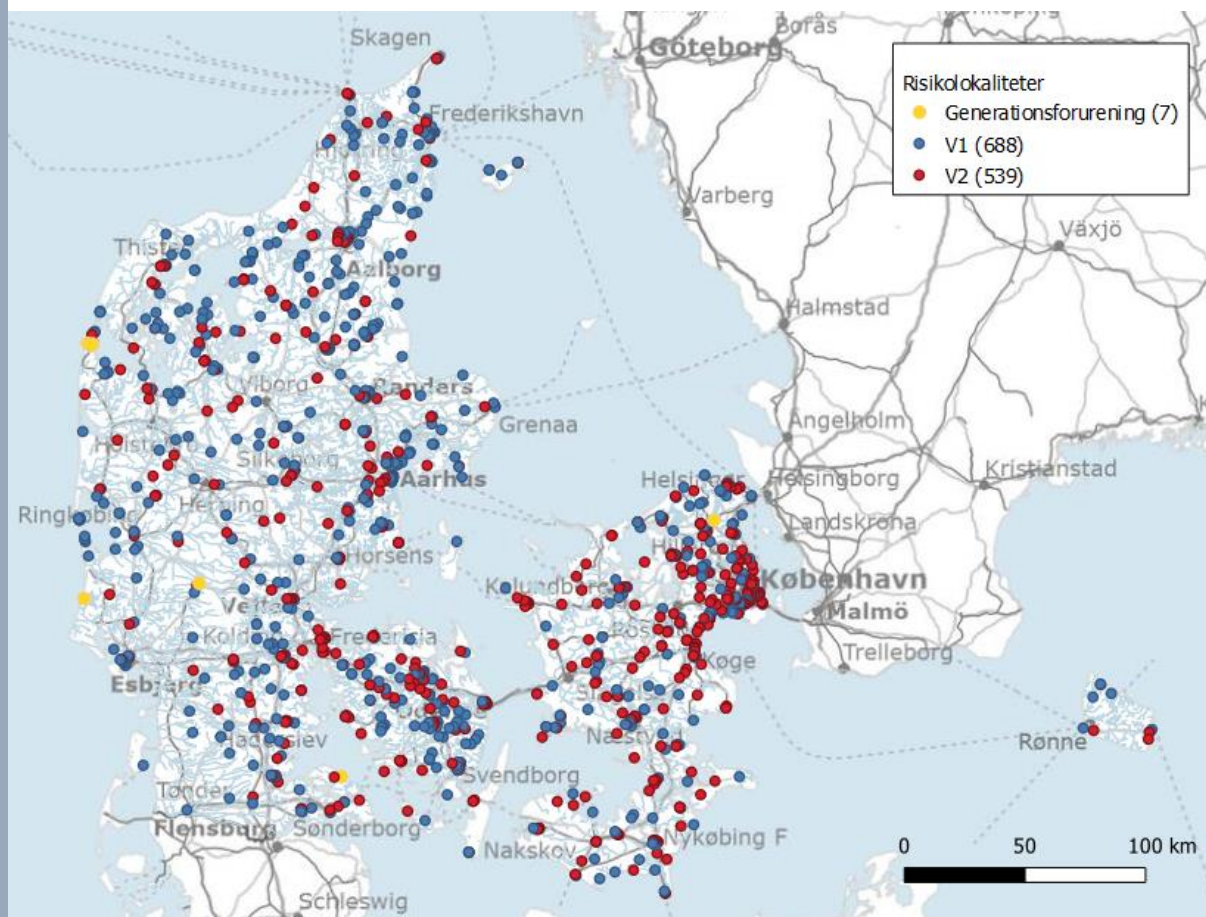

19.000 km vandløb

7.300 km kyst + 78 fjorde

Risikolokaliteter

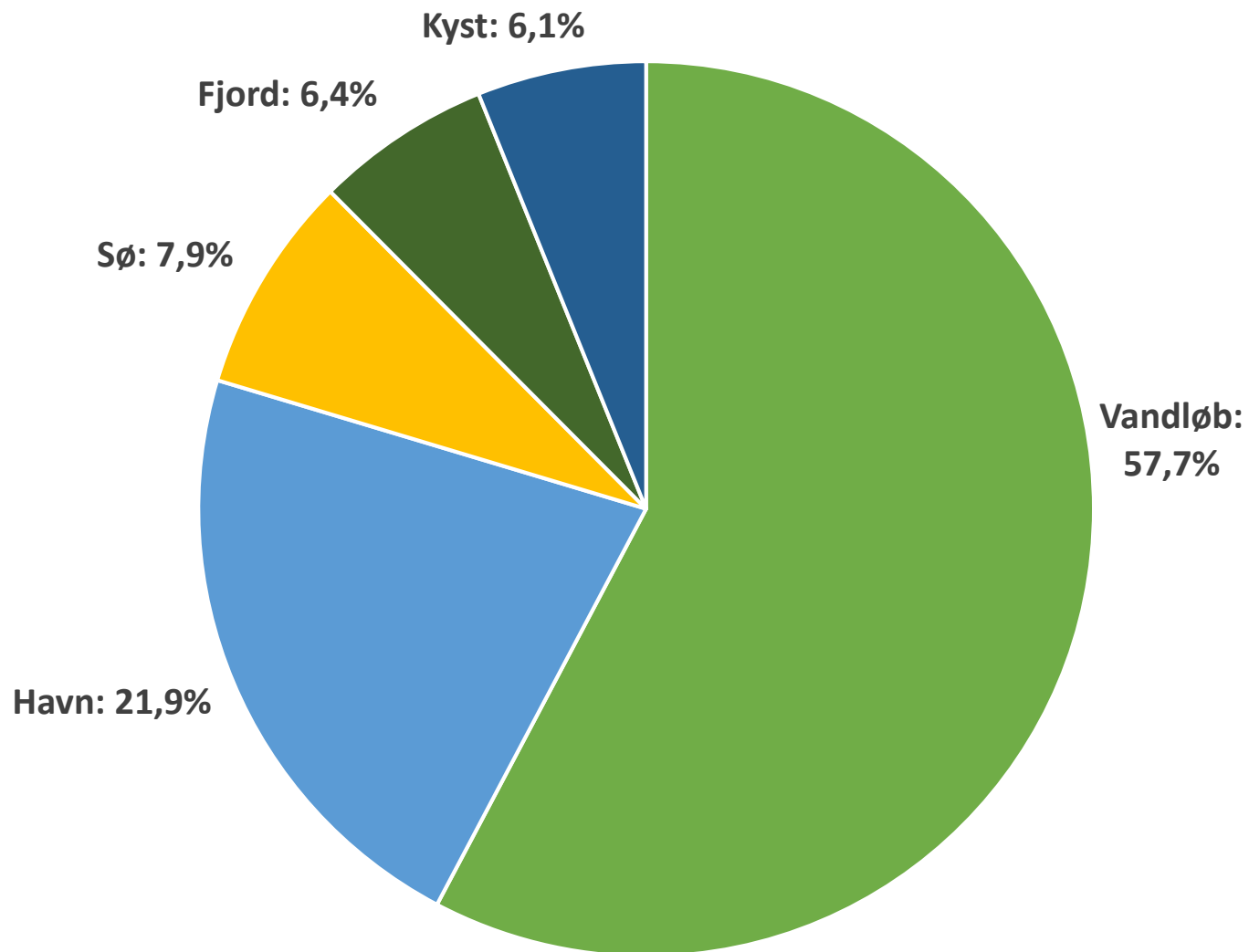
I alt 1234 risikolokaliteter:

*1227 lokaliteter m. potentiel risiko
(udpegede vha. screeningsværktøj)*

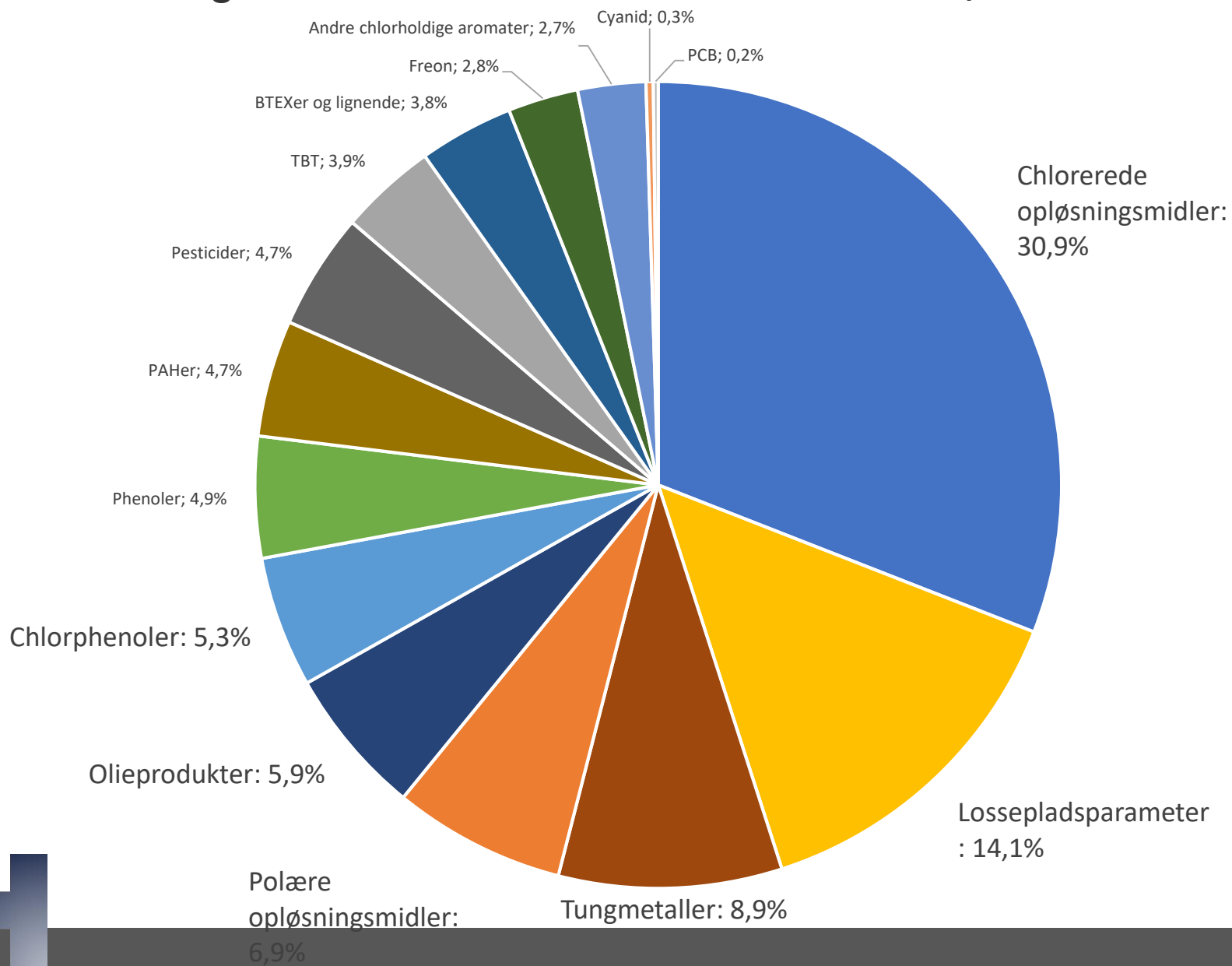
*7 generationsforureninger med
reel risiko ift. overfladevand:*

- Høfde 42
- Cheminova gl. fabriksgrund
- Cheminova ny fabriksgrund
- Kærgård Klitplantage
- Grindstedværket
- Himmek Strand
- Collstrop grunden v Esrum Sø

Fordeling af risikolokaliteter i forhold til overfladevandstyper

Fordeling af risikolokaliteter i forhold til stoffer, V2-lokaliteter

Aftale mellem DR og MFVM i juni 2020

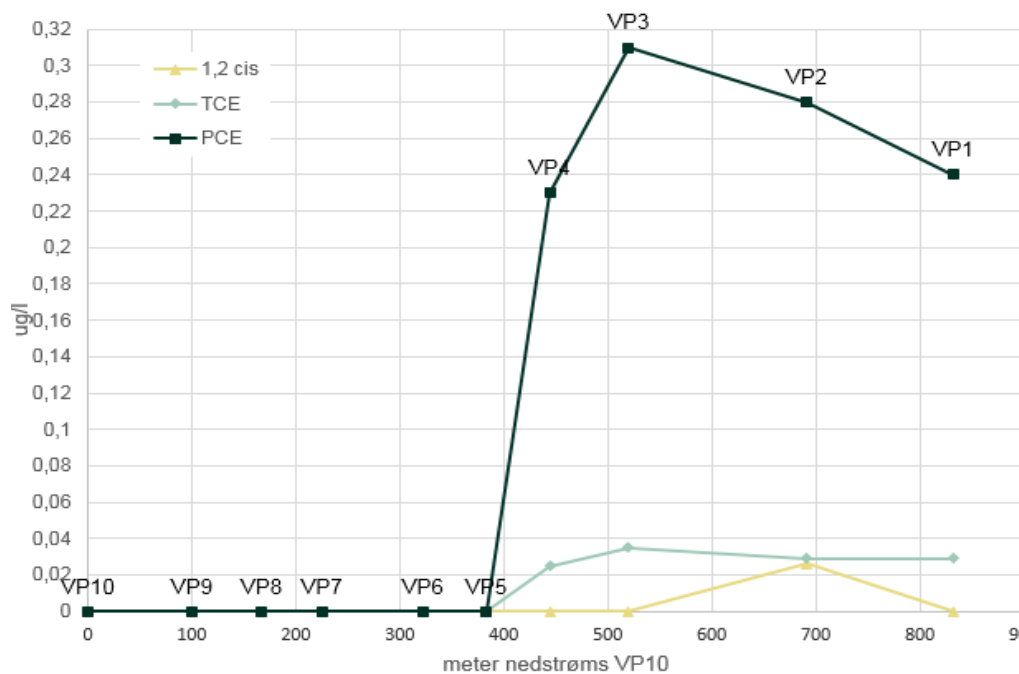

- Regionerne skal:
 - Undersøge ca. 400 risikolokaliteter i 2021 og 2022
 - Gennemføre erfaringsopsamling på basis af de samlede undersøgelsesresultater
- Finansiering: 65 mio. kr.
(til regions-årsværk, rådgivere, entreprenører, kemiske analyser mv)
- Der nedsættes en styregruppe for projektet med medlemmer fra regionerne, Ministeriet og Miljøstyrelsen.
- I 2023 tages der stilling til, hvad der videre skal ske
(flere undersøgelser?, afværgeforanstaltninger? andet?)

Overordnet strategi for de 400 undersøgelser: Måle påvirkning direkte i eller tæt på overfladevand

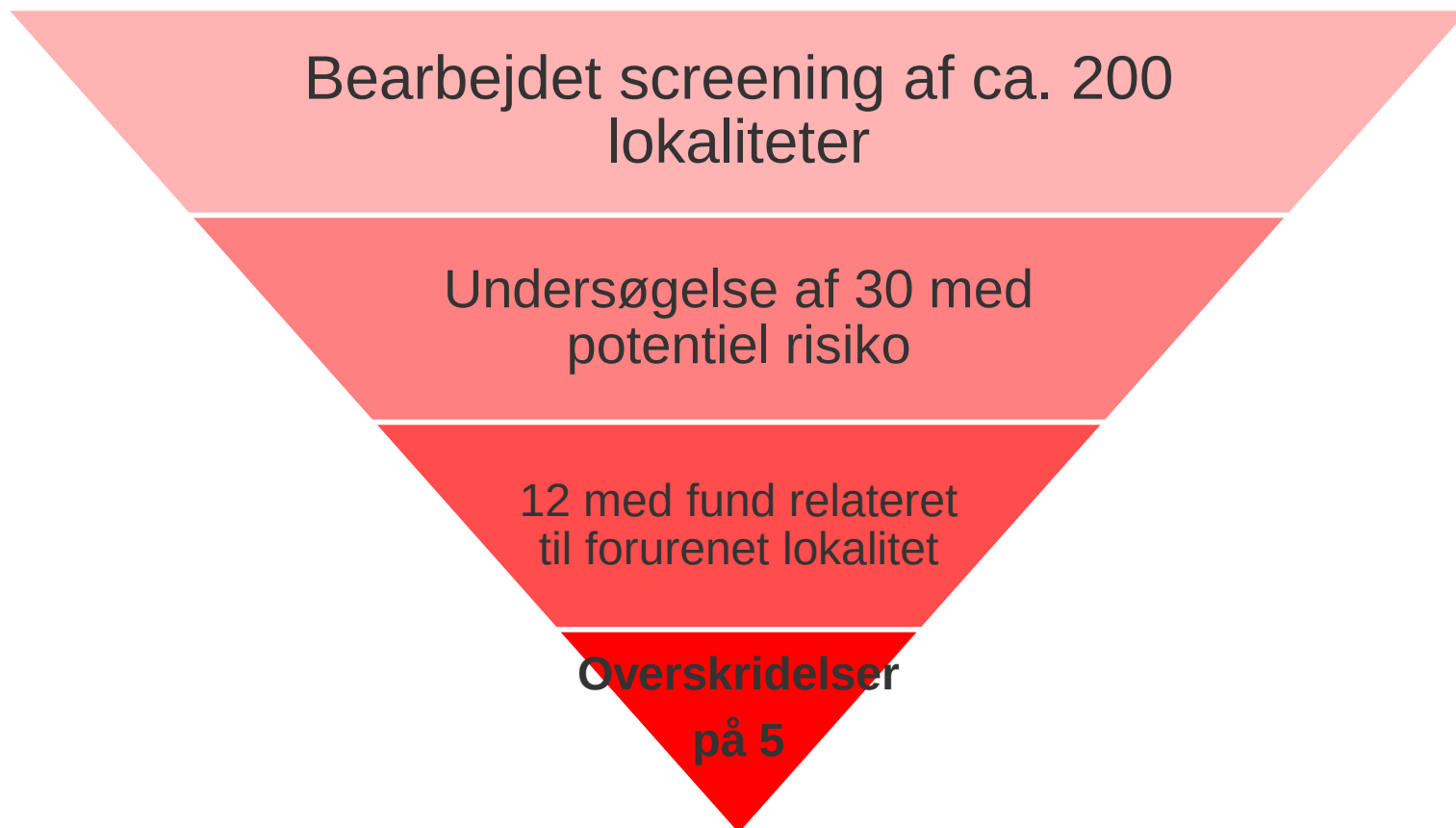

Forureningsfane i vandløb (Miljøprojekt 1846)

Opsamling på resultater (Miljøprojekt 1846)

Klorerede opløsningsmidler

Outputs fra de 400 undersøgelser – 2021-2022

Vandløb:

- Konklusion for hver lokalitet vedr. *målte* koncentrationer ift. kvalitetskriterier – reel risiko?
- Vandkvalitetsdata indrapporteres til Vanda databasen
- Vandføringsmålinger indrapporteres til Hymer databasen

Søer, kystvande

- Konklusion for hver lokalitet vedr. *beregnete* koncentrationer i sø eller kystvand ift. kvalitetskriterier – reel risiko?
- Vandkvalitetsdata indrapporteres til regionernes GeoGIS database og derfra til Jupiter databasen

NB: Der findes ikke overfladevands-kvalitetskriterier for alle de potentielle problemstoffer – MST arbejder på flere kvalitetskriterier

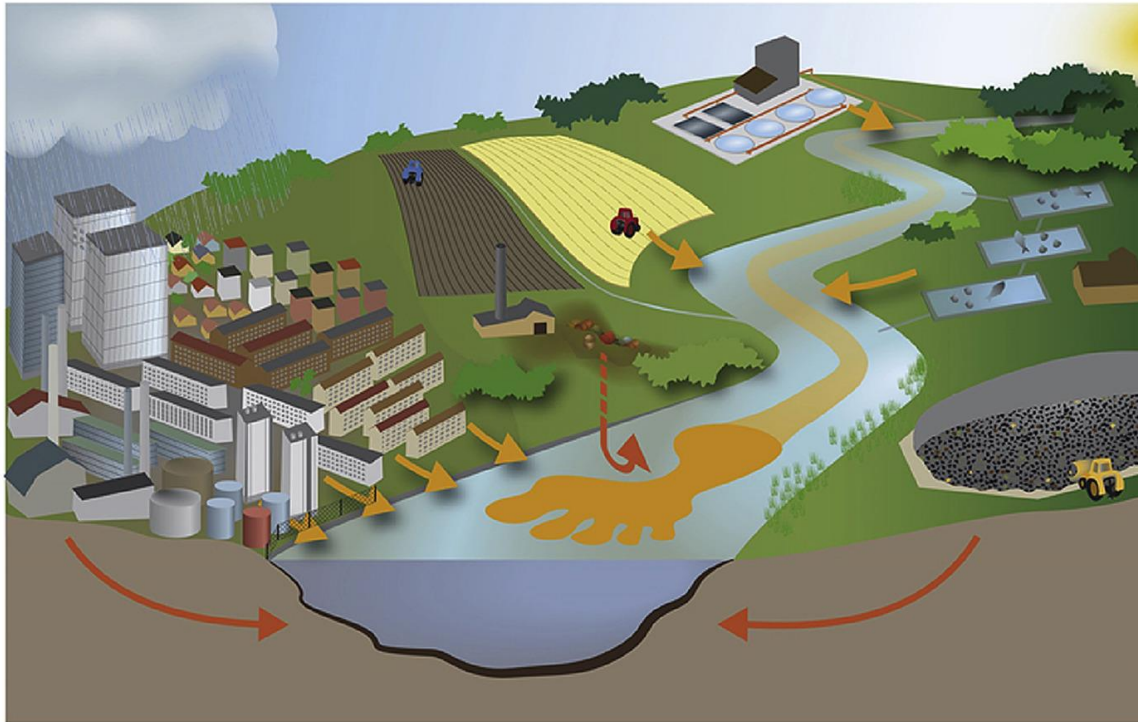
Erfaringsopsamling 2021-2023

Hvilke tendenser kan der udledes af undersøgelses-resultaterne og det øvrige datamateriale – f.eks.:

- Hyppigheder for fund og overskridelser af kvalitetskriterier for de forskellige grupper af forureningsstoffer
- Sammenhænge mellem fund/ikke fund af forureningsstoffer og:
 - Type af forureningskilde
 - Størrelse af forureningskilde
 - Afstand mellem forureningskilde og overfladevand
 - Geologiske og hydrogeologiske forhold
 - Type af overfladevand (vandløb, sø, kyst)
 - For vandløb: Størrelse, vandføring mv.
- Er der typer af jordforureninger, som ikke udgør en reel risiko?
- Er der typer af jordforureninger, som udgør en høj risiko?

2023: Beslutning om, hvad der videre skal ske

- *Viden om jordforureningers reelle påvirkning af overfladevand inddrages i fagligt grundlag for vandområdeplanerne*
- *Omfanget af undersøgelser på de resterende godt 800 potentielle risikolokaliteter?*
- *Yderligere indsats ift. de jordforureninger, som udgør en reel risiko ift. overfladevand?*
- *Helhedsvurdering af påvirkninger og indsats*

Påvirkninger:

- Fysiske forhold
- Næringsstoffer
- Pesticider
- Spildevand
- Regnvandsoverløb
- Jordforurening
- Vandindvinding
-

Figur fra Sonne, A.T., McKnight, U.S., Rønne, V., Bjerg, P.L., 2017:
Assessing the chemical contamination dynamics in a mixed land use stream system. Water Res. 125, 141–151

Sammenfatning

hvad skal der ske i 2021 – 2023?

- Undersøgelse af påvirkning fra ca. 400 risikolokaliteter på vandløb, søer og kystvand.
- Undersøgelsesstrategi: Påvirkningen undersøges direkte i eller tæt på overfladevand under forhold, hvor påvirkningen forventes at være størst.
- Det forventes, at et mindre antal af risiko-lokaliteterne (måske 10-15 %) giver anledning til overskridelser af miljøkvalitets-kriterier i det påvirkede overfladevand.
- Løbende erfaringsopsamling/analyse på baggrund af de gennemførte undersøgelser – rapporteres i 2023.

Sammenfatning

hvad skal der ske i 2023 – 2027?

- Ny aftale mellem Miljøministeriet og regionerne i 2023:
 - omfang af undersøgelser på de resterende godt 800 potentielle risikolokaliteter
 - prioritering og omfang af yderligere indsats på de lokaliteter, som udgør en reel risiko
 -
- Valg af de rigtige indsatser kræver helhedsvurdering og samarbejde på tværs mellem fagområder og ansvarlige myndigheder

Tak for opmærksomheden

